

ČSÚ = brána k vědeckému zkoumání

Otevřený přístup k datům a zpřístupňování mikrodat oficiálních statistik pro vědecké účely jsou předmětem zájmu řady mezinárodních institucí.

Spolupráce však probíhá i na národní úrovni – partnerem ČSÚ je Sociologický ústav Akademie věd České republiky (SOÚ AV).

ČSÚ může podle zákona 89/1995 Sb., o státní statistické službě poskytovat mikrodata

pro vědecké a výzkumné účely na základě smlouvy právníkům osobám, jejichž základním posláním je vědecký výzkum. SOÚ AV je provozovatelem Českého sociálněvědního datového archivu (ČSDA). Byla tedy jen otázka času, kdy se snahy obou institucí setkají a kdy budou spojeny síly k rozšíření služeb pro výzkumné a vědecké pracovníky. Prvním krokem spolupráce bude zveřejnění informací na stránkách ČSDA. Vědci a výzkumníci se tak na jednom místě dozví všechno

o možnostech získání dat ČSÚ. „Pokud budou naše data potřebovat pro své výzkumy, jednoduše se na nás obrátí a my jim je, po splnění zákonných podmínek, poskytneme,“ říká Petra Kuncová z ČSÚ a dodává, že spolupráce bude zřejmě v budoucnu dále pokračovat.

Jak se dostat do archivu

Český sociálněvědní datový archiv je jedním z oddělení Sociologického ústavu AV ČR. Ještě do loňského roku zněl jeho oficiální název: Sociologický datový archiv. Od roku 1998 zpřístupňuje elektronické datové soubory ze sociálních výzkumných šetření pro nekomerční výzkum a pro výuku na vysokých školách. Do archivu lze vstoupit prostřednictvím internetu. Na stránce archivu se totiž nabízí vstup do Datového katalogu. Datové zdroje jsou v něm popsány v mezinárodním

standardu DDI. Neregistrovaní uživatelé vidí zejména metadata – např. popisy výzkumů včetně rozsahu vzorků, popisy otázek a frekvence odpovědí. K primárním údajům však nemá neregistrovaný uživatel přístup. Pokud se návštěvník registruje u provozovatele archivu, mohou mu být nastavena různá práva – od možnosti provádět s daty základní operace přes výpočet korelačních matic, odhad regresních funkcí, prohlížení až po stahování dat.

Datový archiv obsahuje pouze anonymizované údaje, jelikož ČSDA nemůže zpracovávat důvěrná data.

Co je vlastně náplní Českého sociálněvědního datového archivu

- akvizice, archivace a zpřístupnění dat
- podpora mezinárodních výzkumných programů (ISSP – International Social Survey Program, ESS – European Social Survey)
- podpora sekundární analýzy dat (informace, technologie, metody, výuka)
- výzkumná činnost – metodologie, kvalita a harmonizace dat, přehledové studie
- časopis Data a výzkum

Více informací najdete na:
<http://www.dwbproject.org>
<http://archiv.soc.cas.cz>

Alena Géblová
 odbor vnější komunikace

Spolupráce se vyplatí

Technologické centrum Akademie věd České republiky a ČSÚ uspořádaly koncem dubna seminář Výzkum, vývoj a inovace ve statistikách a analýzách.

Cílem letošního semináře bylo posílení spolupráce mezi institucemi, které se zabývají sběrem a zpracováním dat v oblasti vědy a výzkumu (ČSÚ), organizacemi, které s těmito daty pracují a připravují analýzy pro rozhodovací sféru (Technologické centrum AV ČR) a také těmi, kteří

tyto analýzy využívají k rozhodování a formulaci politik v této oblasti jak na úrovni národní, regionální, tak i na úrovni jednotlivých výzkumných institucí.

ČSÚ zveřejnil na začátku května nejaktuálnější údaje například o inovačních aktivitách podniků a aktualizovaná patentová data za rok 2011. Ve sledovaném období 2008 až 2010 poklesl oproti předchozímu období nejen podíl inovujících podniků, ale především se výrazně snížily jak náklady na technické inovace, tak i tržby za inovované výrobky a služby. Jestliže v roce 2008 vyna-

ložily podniky na zavádění nových produktů nebo procesů 116 mld. Kč, tak o dva roky později to bylo již jen 82 mld. Kč.

Problematiku spolupráce veřejného výzkumu s podniky, současnou situací a bariéry popsal Vladislav Čadil z Technologického centra AV ČR. Jednou z přetrvávajících slabín výzkumného a inovačního systému v ČR je nízká spolupráce veřejného výzkumu s podniky. Hana Peroutková z ČSÚ uvedla, že v roce 2010 získalo veřejnou přímou nebo nepřímou podporu výzkumu a vývoje 1,5 tisíce podnikatelských

subjektů a její hodnota dosáhla 6 mld. Kč, což se rovná 0,5 % státního rozpočtu. O vývoji patentové ochrany ve veřejném výzkumu na semináři hovořil Karel Eliáš z ČSÚ.

Více informací najdete na:
http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/seminar_csu_a_tc_vyzkum_vyvoj_a_inovace_ve_statistikach_a_analyzach

Martin Mana
 oddělení statistiky výzkumu, vývoje a informační společnosti